

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

**DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO 3 DALIES APIBENDRINTO
PAAIŠKINIMO (KOMENTARO) PAKEITIMO**

Informuojame, kad vadovaujantis MAĮ¹ 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, ir atsižvelgiant į 2025 m. gruodžio 16 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18, 18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-343 1, 3, 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-680, parengtas GMĮ² 21 straipsnio 3 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas.

Šį komentarą galima rasti VMI prie FM interneto svetainėje adresu:
<https://www.vmi.lt/evmi/gyventoju-pajamu-mokestis>.

PRIDEDAMA:

1. GPMĮ 21 str. 3 dalies komentaras, 3 lapai.
2. GPMĮ 21 str. 3 dalies komentaro lyginamasis variantas, 3 lapai.

Viršininkas

Martynas Endrijaitis

¹ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas.

² Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų apsauga](#).

GPMĮ 21 straipsnio 3 dalies komentaras

3. Bendra atimamų išlaidų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomi šio Įstatymo 6 straipsnio 1, 2, 6, 8 ir 9 dalyse nustatyti pajamų mokesčio tarifai, sumos, apskaičiuotos šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, atėmus šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytų išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 1 500 eurų.

(Pagal 2025 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą Nr. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18, 18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-343 ir 2025 m. gruodžio 16 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18, 18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-343 1, 3, 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-680, taikomas apskaičiuojant ir deklaruojant 2026 metų ar vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Bendra visų atitinkamais mokestiniais metais atimamų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus (II ir III pakopos), palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų,) suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomi šio Įstatymo 6 straipsnio 1, 2, 6, 8 ir 9 dalyse nustatyti pajamų mokesčio tarifai, sumos, apskaičiuotos iš visų mokestiniais metais gautų pajamų atėmus GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas:

- neapmokestinamąsias pajamas (žr. GPMĮ 17 str. komentarą);
- pajamas, apmokestintas įsigijus verslo liudijimą (žr. GPMĮ 26 str. komentarą);
- leidžiamus atskaitymus, susijusius su individualios veiklos pajamų, kurios apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu, gavimu arba uždirbimu, - GPMĮ 18 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 18 str. komentarą);

- per mokestinį laikotarpį parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto ir individualios veiklos turtui priskirto nekilnojamojo pagal prigimtį daikto įsigijimo kainą ir su šio turto ar daikto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusias išlaidas, - GPMĮ 19 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 19 str. komentarą);

- metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį ir papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį, apskaičiuojant mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas, arba jo dalis (GPMĮ 29 straipsnyje nustatytais atvejais) – GPMĮ 20 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 20 str. komentarą).

1-1. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytų išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 1500 eurų. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytos tokios išlaidos:

- gyventojų per mokestinį laikotarpį sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal gyvybės draudimo sutartis bei

- pensijų įmokos į pensijų fondus (II ir III pakopos), profesinių pensijų, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų subjektų turimus pensijų fondus (žr. GPMĮ 21 str. 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktų komentarą).

Apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimo tvarka paaiškinta GPMĮ 16 straipsnio komentare (žr. GPMĮ 16 str. komentarą).

Pavyzdžiai

1. Tarkime, gyventojų 2026 metų mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos, apskaičiuotos GPMĮ 16 straipsnyje nustatyta tvarka, atėmus šio straipsnio 1-5 punktuose nurodytas sumas - 12 000 Eurų.

Nuo šios apmokestinamųjų pajamų sumos skaičiuojama 25 proc. Šiuo atveju 25 proc. apmokestinamųjų pajamų sumos — 3000 Eur ($12\,000 \times 25/100$). Tai maksimali išlaidų suma, kurią galima atimti iš pajamų.

Tarkime, 2026 metų mokestiniu laikotarpiu gyventojas patyrė tokias išlaidas:

- savo naudai sumokėjo gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį – 1000 Eur.

- sumokėjo palūkanas už kreditą butui įsigyti – 800 Eur.

- sumokėjo už vaiko studijas – 500 Eur.

Visa gyventojų patirtų išlaidų suma - 2300 Eur ($1000 + 800 + 500$).

Šiuo atveju gyventojų patirtų išlaidų 2300 Eur suma neviršija 25 proc. apmokestinamųjų pajamų, t. y. 3000 Eur, taip pat gyventojų sumokėtų gyvybės draudimo įmokų suma neviršija 1500 Eur suma. Taigi šis gyventojas, pateikęs 2026 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo metinių pajamų galės atimti visą patirtų išlaidų sumą, t. y. 2300 Eur ir perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį.

Tarkime, pavyzdyje pateiktu atveju gyventojų apmokestinamosios pajamos yra ne 12 000 Eur, o 7000 Eur. Tokiu atveju nuo šios apmokestinamųjų pajamų sumos skaičiuojama 25 proc. suma – 1750 Eur ($7000 \times 25/100$).

Šiuo atveju gyventojų patirtų išlaidų 2300 Eur suma viršija 25 proc. apmokestinamųjų pajamų, t. y. 1750 Eur, todėl, neatsižvelgiant į tai, kad gyventojų sumokėta gyvybės draudimo įmoka neviršija 1500 Eur sumą, šis gyventojas, pateikęs mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo metinių pajamų galės atimti tik 1750 Eur sumą ir perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį. Atitinkamos rūšies išlaidų dydį, neviršijant nustatyto 25 proc. apribojimo, t. y. 1750 Eur apribojimo, gyventojas pasirenka savo nuožiūra.

2. Tarkime, gyventojų 2026 metų mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos, apskaičiuotos GPMĮ 16 straipsnyje nustatyta tvarka, atėmus šio straipsnio 1-5 punktuose numatytas sumas - 10 000 Eurų.

Šiuo atveju 25 proc. suma nuo gautos apmokestinamųjų pajamų sumos - 2500 Eur ($10\,000 \times 25/100$).

Tarkime, 2026 metų mokestiniu laikotarpiu gyventojas patyrė šias išlaidas:

- sumokėjo už sutuoktinio studijas – 900 Eur;

- savo naudai sumokėjo gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį – 800 Eur.

- savo naudai sumokėjo pensijų įmokas į Lietuvos Respublikoje įsteigtą pensijų fondą – 600

Eur.

- sumokėjo papildomas pensijų kaupimo įmokas į pensijų fondą pagal Pensijų kaupimo įstatymą – 200 Eur.

Visa gyventojų patirtų išlaidų suma - 2500 Eur ($900 + 800 + 600 + 200$).

Šiuo atveju gyventojų patirtų išlaidų 2500 Eur suma nėra didesnė už 25 proc. sumą - 2500 Eur, tačiau, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, gyventojas, pateikęs savo metų metinę pajamų deklaraciją, galės iš pajamų atimti:

900 Eur išlaidų sumą už sutuoktinio studijas ir ne didesnę nei 1500 Eur gyvybės draudimo ir pensijų įmokų sumą, nors viso tokių išlaidų patyrė 1600 Eur. Atitinkamos rūšies išlaidų dydį, neviršijant nustatyto 1500 Eur apribojimo, gyventojas pasirenka savo nuožiūra.

2. Nuolatinis Lietuvos gyventojas iš 2026 metų ar vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamųjų pajamų negalės atimti patirtų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus (II ir III pakopos), palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų,), jei per tą mokestinį laikotarpį, kada patyrė išlaidas, gavo vien neapmokestinamųjų pajamų ir (ar) pajamų iš veiklos, vykdytos turint verslo liudijimą, ir (ar) ne individualios veiklos pajamų, gautų pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas, apmokestinamų 5 proc. pajamų mokesčio tarifu.

GPMĮ 21 straipsnio 3 dalies komentaro pakeitimo projektas

~~3. Bendra atimamų išlaidų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomi šio Įstatymo 6 straipsnio 1, 2, 6 ir 8 dalyse nustatyti pajamų mokesčio tarifai, sumos, apskaičiuotos šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, atėmus šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytų išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 1 500 eurų.“~~

(Pagal 2025 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18, 18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-343, taikomas apskaičiuojant ir deklaruojant 2026 metų ar vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas);

3. Bendra atimamų išlaidų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomi šio Įstatymo 6 straipsnio 1, 2, 6 ir 8 ir 9 dalyse nustatyti pajamų mokesčio tarifai, sumos, apskaičiuotos šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, atėmus šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytų išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 1 500 eurų.

(Pagal 2025 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18, 18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-343 ir 2025 m. gruodžio 16 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18, 18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-343 1, 3, 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-680, taikomas apskaičiuojant ir deklaruojant 2026 metų ar vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Bendra visų atitinkamais mokestiniais metais atimamų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus (II ir III pakopos), palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų,) suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomi šio Įstatymo 6 straipsnio 1, 2, 6, ir 8 ir 9 dalyse nustatyti pajamų mokesčio tarifai, sumos, apskaičiuotos iš visų mokestiniais metais gautų pajamų atėmus GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas:

- neapmokestinamąsias pajamas (žr. GPMĮ 17 str. komentarą);
- pajamas, apmokestintas įsigijus verslo liudijimą (žr. GPMĮ 26 str. komentarą);
- leidžiamus atskaitymus, susijusius su individualios veiklos pajamų, kurios apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu, gavimu arba uždirbimu, - GPMĮ 18 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 18 str. komentarą);

- per mokestinį laikotarpį parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto ir individualios veiklos turtui priskirto nekilnojamojo pagal prigimtį daikto įsigijimo kainą ir su šio turto ar daikto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusias išlaidas, - GPMĮ 19 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 19 str. komentarą);

- metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį ir papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį, apskaičiuojant mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas, arba jo dalis (GPMĮ 29 straipsnyje nustatytais atvejais) – GPMĮ 20 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 20 str. komentarą).

1-1. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytų išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 1500 eurų. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktuose nurodytos tokios išlaidos:

- gyventojo per mokestinį laikotarpį sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal gyvybės draudimo sutartis bei

- pensijų įmokos į pensijų fondus (II ir III pakopos), profesinių pensijų, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų subjektų turimus pensijų fondus (žr. GPMĮ 21 str. 1 dalies 1, 2 ir 2¹ punktų komentara).

Apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimo tvarka paaiškinta GPMĮ 16 straipsnio komentare (žr. GPMĮ 16 str. komentara).

Pavyzdžiai

1. Tarkime, gyventojas 2026 metų mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos, apskaičiuotos GPMĮ 16 straipsnyje nustatyta tvarka, atėmus šio straipsnio 1-5 punktuose nurodytas sumas - 12 000 Eurų.

Nuo šios apmokestinamųjų pajamų sumos skaičiuojama 25 proc. Šiuo atveju 25 proc. apmokestinamųjų pajamų sumos — 3000 Eur ($12\,000 \times 25 / 100$). Tai maksimali išlaidų suma, kurią galima atimti iš pajamų.

Tarkime, 2026 metų mokestiniu laikotarpiu gyventojas patyrė tokias išlaidas:

- savo naudai sumokėjo gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį – 1000 Eur.

- sumokėjo palūkanas už kreditą butui įsigyti – 800 Eur.

- sumokėjo už vaiko studijas – 500 Eur.

Visa gyventojas patirtų išlaidų suma - 2300 Eur ($1000 + 800 + 500$).

Šiuo atveju gyventojas patirtų išlaidų 2300 Eur suma neviršija 25 proc. apmokestinamųjų pajamų, t. y. 3000 Eur, taip pat gyventojas sumokėtų gyvybės draudimo įmokų suma neviršija 1500 Eur suma. Taigi šis gyventojas, pateikęs 2026 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo metinių pajamų galės atimti visą patirtų išlaidų sumą, t. y. 2300 Eur ir perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį.

Tarkime, pavyzdyje pateiktu atveju gyventojas apmokestinamosios pajamos yra ne 12 000 Eur, o 7000 Eur. Tokiu atveju nuo šios apmokestinamųjų pajamų sumos skaičiuojama 25 proc. suma – 1750 Eur ($7000 \times 25 / 100$).

Šiuo atveju gyventojas patirtų išlaidų 2300 Eur suma viršija 25 proc. apmokestinamųjų pajamų, t. y. 1750 Eur, todėl, neatsižvelgiant į tai, kad gyventojas sumokėta gyvybės draudimo įmoka neviršija 1500 Eur sumą, šis gyventojas, pateikęs mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo metinių pajamų galės atimti tik 1750 Eur sumą ir perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį. Atitinkamos rūšies išlaidų dydį, neviršijant nustatyto 25 proc. apribojimo, t. y. 1750 Eur apribojimo, gyventojas pasirenka savo nuožiūra.

2. Tarkime, gyventojas 2026 metų mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos, apskaičiuotos GPMĮ 16 straipsnyje nustatyta tvarka, atėmus šio straipsnio 1-5 punktuose numatytas sumas - 10 000 Eurų.

Šiuo atveju 25 proc. suma nuo gautos apmokestinamųjų pajamų sumos - 2500 Eur ($10\,000 \times 25 / 100$).

Tarkime, 2026 metų mokestiniu laikotarpiu gyventojas patyrė šias išlaidas:

- sumokėjo už sutuoktinio studijas – 900 Eur;

- savo naudai sumokėjo gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį – 800 Eur.

- savo naudai sumokėjo pensijų įmokas į Lietuvos Respublikoje įsteigtą pensijų fondą – 600

Eur.

- sumokėjo papildomas pensijų kaupimo įmokas į pensijų fondą pagal Pensijų kaupimo įstatymą – 200 Eur.

Visa gyventojas patirtų išlaidų suma - 2500 Eur ($900 + 800 + 600 + 200$).

Šiuo atveju gyventojas patirtų išlaidų 2500 Eur suma nėra didesnė už 25 proc. sumą - 2500 Eur, tačiau, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, gyventojas, pateikęs savo metų metinę pajamų deklaraciją, galės iš pajamų atimti:

900 Eur išlaidų sumą už sutuoktinio studijas ir ne didesnę nei 1500 Eur gyvybės draudimo ir pensijų įmokų sumą, nors viso tokių išlaidų patyrė 1600 Eur. Atitinkamos rūšies išlaidų dydį, neviršijant nustatyto 1500 Eur apribojimo, gyventojas pasirenka savo nuožiūra.

2. Nuolatinis Lietuvos gyventojas iš 2026 metų ar vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamųjų pajamų negalės atimti patirtų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus (II ir III pakopos), palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų,), jei per tą mokestinį laikotarpį, kada patyrė išlaidas, gavo vien neapmokestinamųjų pajamų ir (ar) pajamų iš veiklos, vykdytos turint verslo liudijimą, ir (ar) ne individualios veiklos pajamų, gautų pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas, apmokestinamų 5 proc. pajamų mokesčio tarifu.

~~(GPMĮ 21 straipsnio 3 dalies komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-10-10 raštą Nr. (18.18-31-1 Mr) R-3807).~~

